

Baerne

In dit nummer o.a.:

- . Het dagboek van baron Van Heerdt
- . Expositie: Brand!
- . In de voetsporen van August Janssen

Tijdschrift van de Historische Kring Baerne

Hét ware huis

Van Berkum Makelaars

Van Berkum Makelaars bv | Makelaars in en taxateurs van onroerende zaken
Nieuw Baarnstraat 93 Postbus 135 3740 AC Baarn | Lid NVM Wonen - BOG
telefoon (035) 541 84 45 | info@vanberkummakelaars.nl

VAN UW VOORZITTER

En dan leven we alweer in 2014, het jaar dat onze vereniging 40 jaar bestaat.

Het is niet zomaar iets dat een vereniging het 40 jaar volhoudt. Er moet werkelijk heel veel gebeuren om het schip drijvend en op koers te houden. Dat doen we met z'n allen: leden, vrijwilligers van alle werkgroepen, bestuursleden en niet te vergeten onze adverteerders en donateurs. Daarom maken we er dit jaar een fraai jubileumjaar van. De jubileumcommissie heeft al een mooi aantal activiteiten op stapel staan die zij te gelegener tijd aan u bekend zullen maken.

Heeft u trouwens het verslag en de foto in de *Baarnsche Courant* over de mokkenactie van C1000 gezien? De moeite waard om die mokken - met foto's van Oud Baarn er op - aan te schaffen. De afbeeldingen werden door de Oudheidkamer verzorgd.

Op 20 maart a.s. zal de algemene ledenvergadering plaats vinden in het Brandpunt, aanvang 20:00 uur. Geïnteresseerde leden kunnen de vergaderstukken komen afhalen in de Oudheidkamer. Het bestuur gaat tijdens de ALV verslag doen van het gevoerde beleid in 2013 en wil graag de plannen voor de toekomst van de vereniging met u bespreken.

Verder kan ik u melden dat de werkzaamheden voor de *Historische Canon van Baarn* op schema liggen. De auteurs hebben allen hun best gedaan om het

onderwerp dat zij behandelen voor de lezer begrijpelijk weer te geven. Het wordt een lezenswaardig en begerlijk boek, voorzien van fraaie illustraties. U zult vroegtijdig worden geïnformeerd over de mogelijkheid om in te tekenen voor een of meerdere exemplaren.

Op 1 maart a.s. wordt onze nieuwe expositie geopend met de titel 'Brand! - 'historische' branden in Baarn in beeld'. Onze burgemeester zal de aftrap doen en op ludieke wijze (we verklappen niet hoe) aankomen in de Oudheidkamer.

Leden vinden in dit nummer een flyer om nieuwe leden te werven voor de HKB. U kent vast wel iemand in uw eigen omgeving die lid en/of vrijwilliger wil worden?! Uw hulp stellen we zeer op prijs.

Ik wens u veel leesplezier met de stukken die ons in deze *Baerne* door de redactie worden voorgeschoteld.

André Mascini

INHOUD

Het dagboek van baron Van Heerdt (slot)	2
Giften 4e kwartaal 2013	14
Expositie: Brand!	16
In de voetsporen van August Janssen (slot)	22
Colofon	32
Agenda	32

Voorzijde omslag: Bevrijdingskrant 5 mei 1945

HET DAGBOEK VAN BARON VAN HEERDT (DEEL 4 EN SLOT)

Dit is het laatste artikel in een serie die oud-redactielid Arie Twigt (1937-2012) voor *de Baerne* geschreven heeft over het dagboek van baron Van Heerdt. Het geeft een goede indruk van de hongerwinter in het laatste oorlogsjaar, hoe een lid van de gegoede bevolking in Baarn zich staande wist te houden en met welke ontberingen iedereen, van handarbeider tot baron, te maken kreeg.

door: Arie Twigt

Vanaf 25 augustus 1942 is er geen dagboek bijgehouden, omdat dit de baron te gevaarlijk leek. ¹ Hij hervat het pas weer op zaterdag 16 september 1944 en meldt dat er grote onzekerheid heerst over de situatie. *Fischer* ² komt 's avonds bij mij met een verward verhaal en om kwart over tien komt hij afscheid nemen. Zegt dat Arnhem (vliegveld) bezet is door parachutisten en dat wij morgen de grootste luchtslag zullen beleven van dezen tijd. ² Hij komt maandag terug, wat niet gebeurde. De NSB-ers trekken weg. Er komen nog twee klerken in huis. Het is een smeerbeel van jewelste. Er staan een menigte ledige flesschen tot op de meidenkamer toe.

Berichten blijven schaars. Eindhoven wordt bezet. De mof steelt alles wat los en vast zit.

Er komt een bevel van de regering (zondag) dat de treinen moeten staken en fabrieken moeten beschermd worden tegen afbraak. Post komt er bijna niet en de krant ook niet. Ik heb in huis de boel wat opgeruimd. Er is braaf gestolen.

Woensdag 20 september: *Vandaag is Fischer teruggekomen. Hij heeft de chauffeur*

en de boekhouder hier aangesteld om kantoor te houden. Het huis wordt schoongemaakt. Het ziet er verschrikkelijk uit.

Nijmegen moet al bezet zijn. De brug is in handen en de Amerikanen zitten noordelijk ervan. Arnhem is waarschijnlijk al bezet, want de brug is in handen van de parachutisten en de 12 km is gauw afgelegd. Er wordt veel gevlogen en hedenavond trekken wagens en paarden over den straatweg richting Amersfoort. Alle mannen tussen 16 en 50 jaar moeten opgepakt en naar Amersfoort gezonden worden en vandaar naar Duitschland. De politie is bevolen hier niet aan mee te doen. Er zijn hier veel fietsen gevorderd door de NSB-ers onder een zekere Van Ewijk.

Er is weinig te eten. Ik ben aan het fruit oogsten. De troepen, die zondag geland zijn bij Arnhem, zijn ten westen van de stad samengedrongen. De Rijnbrug is niet in hun handen. De Duitsers hebben alle beschikbare troepen samengetrokken en vechten met veel geschut in de Betuwe. Arnhem staat aan alle kanten in brand.

Donderdag 5 oktober: *Wat er gebeurt weet ik niet maar er komen vluchtelingen*

uit Wageningen en Ede. Ik ben benieuwd wat het morgen zal brengen, maar ik hoop de bevrijding, want het is wel noodig. De mof gaat vreeselijk te keer en plundert en rooft. Het is erger dan de Spaansche of Fransche furie. God zij ons genadig.

De zondag daarop meldt de baron dat de dag ervoor in Utrecht en Amersfoort razzia's zijn gehouden: *In Amersfoort weet ik niet, maar in Utrecht zijn 5000 man bij elkaar gedreven en naar Amersfoort gemarcheerd en daar ingescheept naar Zwolle. Zoo worden ze als slaven behandeld.*

Woensdag 11 oktober: *Ik heb vandaag gevischt. Matige vangst (met de regen). Hoorde nu en dan vliegtuigen en schieten of ontploffingen. Honger staat voor de deur in Rotterdam en Amsterdam. Ik heb voor mijn menschen gelukkig goed gezorgd. Electricisch licht is afgesloten, maar niet bij ons, dankzij Willi Fischer.*

De toestand wordt met de dag grimmer, maandag 16 oktober: *Hier is een trein met munitie in Amersfoort de lucht in gegaan. Veel schade. Ook veel schade in Bilthoven bij het stationemplacement, maar ook veel ernaast. Blijkbaar had men het gemunt op de Jaarbeurs, waar veel ligt opgeslagen. Wij zitten sinds donderdag in het donker. Hebben geen electriciteit meer en geen gas. Wanneer zal het water nu ook ophouden? De toestand wordt ernstig. Soest moet 200 lieden leveren. De burgemeester wil niemand aanwijzen en heeft zijn duik genomen. Enfin, maar*

moed houden. Wij hebben nog een klein beetje petroleum.

Baarn loopt vol met vluchtelingen, er is hier nog geen sprake van hongersnood, hoewel de boeren in de omtrek uitverkocht zijn.

In dezelfde week noteert de baron: *Heden was er weer slavenjacht en liet ik mijn fiets achter bij Blom en liep verder naar huis. Men heeft getracht op een klungelmanier een houtschip te laten zinken in de Eemmond, door er een aantal gaatjes in te boren. Men sleept namelijk het Paleis Soestdijk leeg.*

Intussen eist de Duitse bezetter van alles op of neemt het in beslag: rijwielen en onderdelen ervoor, kleding, handdoeken, dekens. De volgende dagen doet de baron gedetailleerd verslag van de bevrijding van zuidelijk Nederland. Hij kan blijkbaar nog steeds naar de Engelse radio luisteren. Alle stoppen in zijn huis zijn eruit gedraaid, maar niet in de orangerie. Vandaar uit heeft hij een noodlijntje naar één groep in zijn huis aangelegd. Toch is er vaak helemaal geen electriciteit.

Op 7 november is er voor het eerst sinds lange tijd weer gas: twee maal een half uur en op 8 november van 15.00 tot 18.30 uur weer even electriciteit.

Later blijkt hoe Van Heerdt geïnformeerd werd over de ontwikkelingen aan het front. Hij schrijft op 12 november: *De man die deze berichten verzorgde is ondergedoken. Het instrumentarium is in veiligheid gebracht. Wij heb-*

Gebombardeerde paardentram in Amersfoort, 1944.

ben hier in Baarn weer nieuwe troepen gekregen, uit Estland en vele vluchtelingen. Telkens komen er weer aanvragen, maar niemand komt. De inkwartierder Winter begint nattigheid te voelen. De distributie is in Baarn hopeloos in de war. De mensen lijden honger en koude. De cv is niet te stoken. De toestand is verre van aangenaam. Twee jongelui zijn opgepakt en losgebroken, na hun bewaker te hebben neergeslagen en ze zijn ontkomen. Gisteren werd T. v. Dorp ⁴ aangehouden en opgepikt, maar ze hebben hem toch weer los gekregen.

Zaterdag 25 november: Er werd een aanval gedaan op de Palmkazerne in Laren tegen 12 uur en daarna op een trein hier op het station. De locomotief kreeg een voltreffer en zag ik in drie stukken liggen. Er waren 19 paarden dood en de trein verder gemitrailleerd. Aan de huizen veel schade en eenigen van de bevolking gewond, daar één der vliegers wat te vroeg begon met schieten.

Donderdag 30 november: Gisteravond is er veel gevlogen en veel gereden. Tankcolonnes hebben een uur hier stil

*gestaan uit angst voor vliegtuigaanval-
len. Er is een bom gevallen bij Trier⁵, naar
men zegt. Hedenmorgen een aanval op
een trein bij de Torenlaan overweg. Twee
bommen, beide mis en elk op een huis.
Hevige explosies bij Bussum, waarschijn-
lijk het opblazen van munitie. Denk dat
de terugtocht is begonnen. Mevrouw Van
Verschuur bij ons om hulp.*

De toestand wordt steeds nijpender en
veel mensen lijden honger. De baron
weet echter aardig in zijn eigen onder-
houd te voorzien. Op zondag 17 de-
cember schrijft hij o.a. daarover:

*Er schijnen hier nog meerdere plaatsen
gebombardeerd te zijn, maar waar is niet
bekend. Heden trilde het huis ook voort-
durend. De algemeene toestand is ellen-
dig. De menschen komen aan de deur om
een boterham vragen, maar als je zelf
geen brood hebt kan je dat moeilijk ge-
ven. Gelukkig leven wij op de tuin. Behalve
vleesch en kaas komt daar alles vandaan.
Houtdiefstal is aan de orde van de dag
evenals van andere dingen. Kopen kan
men niets meer, nog wel ruilen. Ik tracht
nu 1 mud rogge te ruilen tegen 1400 kg
hout. Ik ben benieuwd of het mij lukken
zal.*

*Daar er al dien tijd geen treinen meer ge-
lopen hebben raakt alles op, daar er bijna
geen vervoer meer mogelijk is. De mof
begint zelf ook tekort te komen met het
gevolg dat hij nu dit, dan dat in beslag
neemt. Het burgergezag staat daar mach-
teloos tegenover, vooral waar een NSB-er
aan het hoofd staat en liever heeft dat het
volk verrekt.*

*De cv brandt weer en blijft nu maar zacht-
jes branden. 't Is aangenamer en beter
voor Rita, die de laatste dagen weer hoofd-
pijn heeft.*

*Ik vergat nog te melden dat wij sinds 15
december bij ons hebben opgenomen twee
dames Van der Enden en een zekere pater
Cox. De Ortscommandant kwam het zelf
vragen en zou het met de firma Fischer
in orde maken dat zij één bureakamer
moest missen. Ze hebben nu drie kamers
in gebruik, maar je merkt niet veel van ze.*

Donderdag 28 december: *Er is hier een
order verschenen, dat alle mannen tussen
17 en 40 jaar zich moeten melden, maar
ik geloof niet dat velen dat zullen doen.*

*De toestand is verder hier beroerd. Op 21
december werden hier drie ganzen (twee
van mij en één van Tom) en negen ko-
nijnen van de tuinbaas en mij gestolen.
Zwaar slot verbroken, ijzerdraadbeves-
tiging stukgetrokken. Een lelijke strop.
Gelukkig kocht ik nog een kalkoen.*

*Probeerde nog wat rogge te ruilen voor
brandhout; niet gelukt. Feestdagen gingen
kalm voorbij. Rita's verjaardag ging ook
kalm voorbij met veel bezoek van vrien-
dinnen.*

Zaterdag 13 januari 1945: *Seyss-Inquart
heeft een Arbeitseinsatz ingesteld, waarbij
alle mannen tussen 16 en 40 jaar worden
opgeroepen. De nood is zeer hoog geste-
gen. We hebben geen vervoer meer (spoor-
wegstaking), geen licht, geen gas en geen
brandstof. Boter kost f 65,-, rogge f 5,-,
graan niet te betalen. Vleesch f 13,- tot
f 14,-, spek versch f 25,-. Aardappels wat*

Kinderen bij de gamellen van de Baarnse gaarkeuken, 1944.

de gek er voor geven wil. Kaas niet te krijgen.

Koeien eten hooi, stroo en bieten als die er zijn. Geven bijna geen melk. Het volk lijdt honger. De menschen, die voor de mof hout hakken, zijn nu ingedeeld bij de wehrmacht en krijgen hetzelfde eten, maar zullen op een gegeven oogenblik met hun ausweis wel naar Duitschland verdwijnen, maar het is een mooi lokmiddel.

Er wordt van alle kanten op aangedrongen geen Ausweis aan te vragen, maar er hebben zich toch verscheidenen aangemeld. Van 16 tot 25 jaar zijn er weggevoerd. Razzia's zijn echter nog niet gehouden, omdat er niet genoeg moffen

zijn en de Ausweisen niet behoorlijk uitgevoerd kunnen worden. Volgens berichten zou dat nog wel 5 tot 6 weken kunnen duren.

[...] Ik kreeg vandaag weer wat boter bij Van de Hardten [niet goed leesbaar - AT] en sprak met zijn buurman af dat hij mij stroo zou leveren. Ik heb nog nooit zoo'n last met de fourage gehad als tegenwoordig. Met onze fouragering gaat het trouwens ook slecht. En hier laat ik het bij.

Dit dagboek eindigt op 13 januari 1945, maar de baron hervat zijn aantekeningen in een schrift. Op 73 dichtbeschreven pagina's doet hij verslag over de maanden januari - mei 1945.

Op 27 januari 1945 meldt Van Heerdt dat het Russische offensief in Polen en Oost-Pruisen dertien dagen aan de gang is en de Amerikanen aan de Rijn slag leveren. Onvoorstelbare aantallen doden vielen hierbij: Volgens de berichten van hedenavond zijn de verliezen der Duitschers 295.000 man aan dooden en 86.000 man aan gevangenen. Van het offensief van Von Rundstedt⁶ is niets overgebleven. 't Heeft de Amerikanen iets achteruitgezet en heeft de Duitschers 150.000 man gekost. Wij lijden onder de slavenjachten. Voor de 'Arbeitseinsatz' had 92% van de mannen van 17 tot 40 jaar zich niet gemeld. Dus gingen ze mensen jagen. Ik heb verleden zelf zoiets meegemaakt. Ik reed op de Eemnesserweg, werd aangehouden en met vele anderen samengedreven in een tuin. Na 20 minuten mochten we weer door. Een blok straten was afgezet en werd afgezocht. Maar veel hebben ze toch niet gepakt. Het is de N.S.D.A.P. die dit werk doet met behulp van de Wehrmacht. Nu is er vanavond bericht dat er morgenochtend weer razzia zal zijn. We zullen het maar afwachten.

Vervolgens geeft hij een indruk van de moeilijkheden bij het verzorgen van het levensonderhoud: Een brood van 800 gram kost nu (zwart) tien gulden.⁷ Vandaag is er geen electriciteit en water. Gelukkig heb ik de pomp bij de stal in orde laten maken en heb ik dus goed water. Er zijn nog eenige burens water komen halen. Bij vele mensen is de waterleiding bevroren. Er zijn geen kolen, de mensen zijn op hout aangewezen. De Duitschers heb-

ben zelf ook weinig. Dat heb ik gemerkt toen ik ging praten over de inkwartiering. Er loopen nog alleen Deutsche treinen. Er wordt veel hout gestolen. Daarom loopen François en Kees [de zonen van de baron - AT] en de tuinbaas wacht en is er een versperring langs de Wilhelminalaan aangebracht. Maar ze zagen de boomen langs de straat af. Als dit voor eigen gebruik is, is het niet erg, maar voor zwarte handel is het verkeerd. Ik heb intussen zooveel hout al weggegeven, dat ik niet meer voor mezelf had. Veel kan ik niet meer kappen zonder het bosch te schaden.

Op 2 februari betaalde Van Heerdt voor een kilo boerenboter f 85,- en voor een kilo fabrieksboter f 95,-. Tussen de oprukkende Russen en Amerikanen zijn 5 miljoen Duitsers bepakt en bezakt op de vlucht en belemmeren danig het militaire verkeer van de eigen troepen. Ondertussen wordt Berlijn door meer dan 1000 vliegtuigen gebombardeerd met zo'n 2500 ton aan bommen.

7 februari 1945: Door een illegale actie is het groote seinhuis op het stationsemplacement van Amersfoort opgeblazen en zijn twee of drie spoorweg Duitschers doodgeschoten. Als represaille hebben de Duitschers 20 jongemannen doodgeschoten en 24 uur op straat laten liggen (ooggetuigeverslag). Zendbrief van de bisschop van Roermond o.a. voor de boeren om zoveel mogelijk te helpen en geen woekerprijzen te vragen. Tarwe gekocht tegen mijn zin voor f 18, per pond en vleesch (besteld) à f 22,- per kg.

11 februari 1945: *Ik heb het gevoel dat de mof toebereidselen maakt om terug te trekken. Er heerscht een zekere onrust. Ook hoor je van menschen die Duitschers in huis hebben, dat ze gepakt en gezakt zijn. Kocht heden 60 pond rogge tegen f 5,- het pond. Nu krijgen we 3 kg suikerbieten op de bon. Er is een kleine ontsporing geweest op het station.*

13 februari 1945: *Er waren vele ontploffingen in de richting van Soest. Men ziet weinig moffen meer. Naar men beweert zouden ze hier donderdag a.s. wegtrekken.*

16 februari 1945: *Hier wordt de boel ingeladen. Ze zijn echter nog niet vertrokken. 's Middags was er geen water en geen electriciteit.*

20 februari 1945: *De razzia's gaan hier door, dan in de eene plaats, dan in de andere. Plundering van huisraad (in beslagname met een mooi woord) komt nu ook meer voor. Telefoongesprekken (interlokaal) alleen mogelijk met opgave van een Duitsch kengetal. De duurte houdt aan, de zwarte handel viert hoogtij. Kocht drie pakjes shag voor de ruilhandel à f 15,- per pak.*

23 februari 1945: *Vandaag voor het eerst voederbieten gegeten. Het smaakt als gewoone roode biet. De boer op geweest, vangst drie eieren à 50 cent en een flesch karnemelk. De boer wilde hier niets voor hebben. Radio Oranje deed een beroep op de boeren om niet zulke hoge prijzen te vragen (nogal naïef).*

Bedroeg op 27 januari het aantal gesneuvelde Duitsers aan het Oostfront nog 295.000 man en waren er 86.000 gevangenen; dat aantal is op 23 februari opgelopen tot 800.000 doden en 350.000 gevangenen, volgens het schrift van Van Heerdt.

25 februari 1945: *Hier gaan de hongertochten nog steeds door. Met 1 maart wordt de overgang over de IJssel gesloten. Aardappelvoorraden raken daar ook op. In Amsterdam gemiddeld 45 doden per dag. Kartonnen doodskisten, soms ook zonder doodskisten in één graf. Bezoek aan de begraafplaatsen verboden. Razzia's zijn schering en inslag.*

27 februari 1945: *Bij de Naald is een trein Baarn-Amersfoort ontspoord door een ontploffing.*

28 februari 1945: *In Baarn en Soest razzia's (wegens de ontsporing). Ruilde vier mooiste boomen uit het bosch tegen vooroorlogsche prijs en kreeg daarvoor boter, eieren, kaas en spek tegen dezelfde prijs. Waren beiden content.*

Ook op 8 maart komt de lokale toestand aan de orde: *Hier is het weer al weken somber, zonder zon. Voedseltoestand wordt slechter. De hongertrekkers aanmerkelijk geslonken, nu de IJssel gesloten is. Heden razzia in Baarn. Er wordt schrikbarend gestolen, ook door de Duitschers onder het mom van huiszoeking (o.a. bij Bromet, de tuinier in de afgelopen nacht).*

10 maart 1945: *Hier 75 gijzelaars doodgeschoten als represaille, omdat naar men zegt Rauter vermoord zou zijn, o.a. Wilco Jiskoot.* ⁸

Tussen 10 maart en 2 april staat het dagboek vol van de toestand aan het Oost- en Westfront. Hoewel de baron alle vertrouwen heeft in de bedoelingen van de geallieerden, is hij teleurgesteld dat zij Nederland links laten liggen en wel naar het oosten Duitsland in trekken. Zodoende is de mof hier voorlopig nog niet weg, schrijft hij.

2 april 1945: *Het weer was de laatste dagen zeer slecht, maar vandaag ging de storm liggen en na 12 uur werd het mooi. Men begon toen te vliegen en er vielen bommen naast, niet op de spoorlijn. Wij hebben groene Paschen gehad, met één ei per persoon, daar ik een broedsche kip heb gezet op 13 eieren. Het schaap geeft nu goed melk. De voerbieten positie is slecht. De rogge komt er mooi uit en de haver begint ook.*

De Duitsers krijgen nu behoorlijk de zenuwen. Het dagboek meldt op 14 april 1945: *Hier in Baarn heden veel troepen aangekomen. Landwachters uit Duitschland op doortocht naar Amsterdam. Maandag moeten alle boeren met hun paarden en wagens op komen met ongeveer drie dagen voer. De Nederlandsche Binnenlandse Strijdkrachten hebben dit verboden. Elke nacht worden hier nog treinen geattaqueerd. De Duitschers zeer angstig. Amersfoort schijnt geheel leeg gehaald*

te worden. Ben benieuwd wanneer de Canadezen hier zullen zijn. De Zuiderzee wordt opengezet en de Eempolder loopt onder.

16 april 1945: *Amersfoort is sinds vanmiddag afgesloten. Ze schijnen drie bruggen te hebben laten springen. De Eempolder staat nu geheel onder water. De boeren zijn vanochtend niet met paarden en wagens opgekomen. Kocht 1 kg suiker voor f 125,- en 25 pond tarwe voor f 18,- per kg. De brug over de Eem wordt bewaakt.*

17 april 1945: *Bij Baarn is een pontonbrug geslagen ⁹, waarover de troepen zich kunnen terugtrekken. Gisteravond begonnen ze te rijden en er werd ook veel geschoten met pistool. Er zijn ook uitrustingsstukken gevonden en munitie. Er was veel geschreeuw en de nacht zeer onrustig. Er worden allerlei voertuigen gebruikt, tot mestkarren en vigilantes toe. Er was veel verkeer in de lucht. Ze durven niet te schieten, want dan verraden ze hun opstellingen. Ieder zit te snakken naar de bevrijding. Het is de vraag of Amersfoort verdedigd zal worden. De stellingen daar gemaakt liggen naar het westen gekeerd, terwijl de vijand uit het oosten komt. De Eempolders staan nu diep onder water en de omgeving van Naarden is nu ook onder water gezet. Laten we hopen dat deze toestand niet te lang duurt; er is reeds genoeg vruchtbaar land totaal bedorven.*

20 april 1945: *De toestand bij Amersfoort is duister. Er zou ten westen van Amersfoort gevochten worden. Onze inkwartiering is*

vanavond plotseling vertrokken. Hadden vanmiddag plotseling bezoek van drie SS kerels, een luitenant en twee man. Ze wilden de orangerie zien en neusden daar rond. Vonden geen wapens, maar wel eetwaren en textielgoederen van De Bruijn. Ze zullen zaterdag terugkomen. Namen de sleutels mede.

De geallieerden zijn nu erg dichtbij, maar zij zullen pas op 7 en 8 mei Baarn in trekken. Op 23 april 1945 schrijft de baron: Tusschen Amersfoort en de Zuiderzee werden 25.000 man gevangen genomen. Nijkerk en Bunschoten zijn nog steeds in Duitse handen. Ten zuiden van Amersfoort wordt gepatrouilleerd, maar er schijnt veel tegenstand te worden ondervonden. Rondom Baarn staan vier of vijf artillerie stellingen, die zo nu en dan eens schieten. Er moest wacht gelopen worden, omdat de telephoonleidingen van de peilposten zogenaamd zijn doorgesneden. Er is nu geen brood meer, want er is geen meel. Morgen komt er Rode Kruis brood. Rita bakt nu ook brood voor het personeel.

Baarn ligt nu middenin de frontlijn en Van Heerdt ondervindt dat aan den lijve, volgens zijn verslag op 26 april 1945: Ik heb gisteren niets kunnen schrijven, want tegen zeven uur begon er een bombardement, iets wat niet prettig was. Er staat aan de J. van Lennepweg een batterij van vier stukken, twee zwaar en twee licht. Die begon te schieten en de Engelschen antwoordden prompt. Lagen de eerste schoten goed, daarna schoten

die bloody beggars steeds korter, zoodat ongeveer dertien treffers bij ons in de tuin kwamen. Eén op het aardappelland, één in de oude manege, één achter de schuur, één in de schuur, één voor de watertoren, één in de border en nog één in de border, twee op de grens van de Wilhelminalaan en mijn terrein, één voor de baas [tuinbaas - AT] zijn huis in de boomen.

Aangezien ik niet graag in de kelder zit, ging ik toen het even rustig werd met de Pater mede en toen begon het lieve leven wederom. Daar de schoten in één lijn lagen, dacht ik het beste tegen het vuur in te loopen. Bij Stork [aan de Eemnesserweg - AT] kreeg ik geen gehoor en achter in zijn tuin kreeg ik een inslag in de schuur te verwerken (dit lag ook in de lijn). Ik dus daar vandaan en naar boven toe en eindigde bij De Ruijter [de muisjesfabrikant, destijds woonachtig aan de Wilhelminalaan - AT], waar ik vriendelijk ontvangen werd. Later terugkomende leek alles rustig en gingen wij de schuur nog eens opnemen. Ik liep nog eens door de tuin en toen begon het lieve leven weer opnieuw. Een inslag links achter, gevolgd door een rechtsachter op ongeveer 40 meter. Ik wierp mij telkens tegen de grond, de eerste keer zo hard dat ik het neusje danig schond tegen moeder aarde.

Bij deze tweede aanval is ook de schuur getroffen. De schade is groot aan de vruchtboomen, de schuur is aan diggelen en moet geheel vernieuwd. De hooischuur kan waarschijnlijk wel blijven staan. In huis veel glasschade. Op Woudensteijn [aan de Van Heutzlaan - AT] is een stuk van het torendak meegenomen. Ik was de

Terugtrekkende Duitse troepen, 1945.

heelen morgen en middag daar bezig om de kamers daar te demonteren met de behanger. De mof is eruit en heeft een onbeschrijfelijke rommel achtergelaten, waaronder ongeveer 200 lege flesschen. Bijna alle sleutels mankeren. In het dorp schijnt ook veel schade te zijn met naar men zegt zes dooden te betreuren.

28 april 1945: Er is vandaag een heele kudde gestolen vee langs gekomen richting Hilversum. Rita's fiets, een oude merrie¹⁰, werd gevorderd.

3 mei 1945: Hier in Nederland worden nog steeds arrestaties verricht. Zoo werd dierenarts v.d. Grift nog gevangen geno-

men door de S.S. In Soest nog 30 mensen gevangen. Hier in Baarn ziet men overal nog gewapende moffen rondfietsen. De toestand is in het geheel nog erg onduidelijk. Het weer is na 20 april omgegaan, veel regen en zeer koud zoodat wij nu weer bij de kachel zitten.

5 mei 1945: In Nederland werd hedenmorgen nog gevochten in Amersfoort. Iemand die naar Nijmegen wilde moest in Scherpenzeel terug keeren. In verschillende plaatsen in bezet gebied is er op demonstranten geschoten. Hier in Baarn rijden auto's met machinegeweren rond. In het bosch van IJzendijk zijn mitrailleurs in stelling gebracht. Hedenmiddag om half zes werden nog huizen gevorderd aan de Amsterdamsche straatweg. De troepen uit Eemnes moesten die plaats verlaten.

Hier eindigt het schrift met de aantekeningen van de baron. Geen spoor van euforie over de bevrijding. Dat past overigens wel in de onderkoelde toon waarop Van Heerdt verslag deed over die spannende tijden en die waren nu officieel voorbij. Klaarblijkelijk viel er in zijn ogen niets meer te melden...

Bronnen

Archief en beeldbank Historische Kring Baerne

Noten

- 1 Ondanks de aanwezigheid van drie Duitsers in huis blijft de baron blijkbaar naar de radio luisteren, wat al in 1941 verboden werd. Alle toestellen moesten toen ingeleverd worden.
- 2 Fischer is een bij de baron ingekwartierde Duitser.
- 3 Operatie Airborne is begonnen.
- 4 Was deze T. van Dorp een inwoner van Baarn? Frits Booy denkt van wel: Baarnaar J.H. van Dorp zat in het eerste bestuur van Het Baarnsch Lyceum, hij was een bekende inwoner en woonde hier nog in 1952.
- 5 Vermoedelijk het voormalige hotel Trier tussen Soest en Baarn, gelegen langs de Praamgracht.
- 6 Het Ardenneroffensief.
- 7 Dit is een gigantisch bedrag, als je bedenkt dat op 5 november 1940 de prijs van een brood van 800 gram slechts 18 cent was.
- 8 Op de weg van Nijkerk naar Putten werd een aanslag gepleegd op de SS'er Rauter, de hoogste politiechef van Nederland, die echter jammerlijk mislukte. Alle mannen uit Putten werden hiervoor opgepakt en gefusilleerd, evenals de 75 gijzelaars, onder wie de Baarnse verzetsman Wilco Jiskoot.
- 9 Er zullen nog wel Baarnaars zijn die kunnen vertellen waar die brug lag en wat er verder mee gebeurd is.
- 10 Een stalen ros was de gevleugelde uitdrukking voor een fiets, waarschijnlijk gaat het hier om een damesfiets.

Stantvastich is ghebleven Mijn hert in teghenspoet

Zoo er één telg uit ons sloude Oranjenhuis deze woorden, die het Wilhelmus den grooten voorvechter van onze vrijheid, Willem van Oranje, in de mond legt, kan nazeggen, dan is het wel Koningin Wilhelmina. Na de brute overval op ons land van 10 Mei 1940 stapelde de eene zorg zich op de andere. Nederland bezet, ons volk geknecht, onze mannen weggevoerd. Indië in roemvolle strijd ten onder gegaan, honger en ellende in Nederland, terreur en moord, diefstal en plundering in ons geheele rijk.

Dit alles droeg de Koningin mede. Hoe voelden wij uit haar toezpraken hoe zij meeleed en -streed; hoe was haar naam steeds een aansporing voor allen om vol te houden, niet te bukken. Zwaar was haar verantwoordelijkheid, onoverkoombaar soms de moeilijkheden, waar zij mee te kampen had. Maar haar hart is standvastig gebleven! Altijd ging zij recht op het doel al slechts geleid door de beginselen van recht en trouw, gesterkt door haar geloof in God, die de volkeren recht in gerechtigheid.

Veel zijn wij aan Koningin Wilhelmina verschuldigd. Voor haar onvermoed werken in het belang van ons land, voor haar aanhoudend kloppen aan het geweten van de geallieerde naties om ons worstelend volk de helpende hand te bieden, voor haar inspireerende woorden, die de onlergrondsche strijders en het geheele volk op de moeilijkste momenten nieuwe moed inspraken en de vlam van het verzet hooger op deden laaien, voor haar gebed, waarin zij onze zaak aan den rechtsvaardigen God, in welken zij geloofde, oproeg.

Daarom, laten wij juichen en jubelen, dat zij ons nu weer regeert, laat de vlaggen en wimpels wapperen, de liederen klinken in de straten; bovenal, laat in deze oogeblikken bij ons het heilige voornemen geboren worden goede onderdanen te zijn, eendrachtig en bereid tot aanpakken. Want laardoor kunnen wij wel het beste onze dankbaarheid uiten.

Moge zij spoedig weer terugkeren in een Nederland, geheel bevrijd van den vijand en gelouterd door het lijden in deze vijf lange en smartelijke jaren.

Lang leve onze Koningin Wilhelmina! Lang leve het Nederlandsche Rijk!

EERELIJST

De bevrijding is er — dit geeft ons een schok van vreugdevolle ontroering. Het is als zijn wij na een lange en zware tocht door een donkere nacht weer in het licht gekomen van een nieuwe dag. Wij, die dit belevén mogen, voelen een zware last van ons afvallen, de last van honger en angst, van ellende en verdrukking. Voor het eerst in vijf jaren kunnen wij ons weer oprecht gelukkig voelen.

Wij die het belevén mogen,.....
Ook van onze medewerkers zijn er ten proef gevallen aan het Duitische geweld. De twee, die het initiatief namen tot het uitgeven van ons dagelijksch bulletin, zijn ons beiden overvallen. In October 1944 werd de heer J. H. Faber, na een huiszoeking door de Gestapo, die 50 kronieken bij hem vond, gearresteerd en naar Amsterdam overgebracht. In Januari van dit jaar werd hij uit de gevangenis aan de Weetersingschans gehaald en bij wijze van "repressalie" door de Duitschers vermoord.

De tweede was Wilco Jaskoot, een energiek werker van Het Parool, die in opdracht van dit orgaan samen met den heer Faber de stoot gaf voor de uitgave van de dagelijksche kroniek. In Januari werd hij in Amsterdam gearresteerd, begin Maart werd het doodvonnis te Haarlem voltrokken.

Wij zouden onvolledig zijn op deze plaats niet tevens de naam te noemen van dokter H. J. E. J. de Ruyter de Wildt, die de eerste maand het redactionele gedeelte verzorgde. Begin November 1944 kwamen de Duitschers hem op het spoor en hij ontsnapte ternauwernood bij een huiszoeking door de Gestapo. Sindsdien behoorde hij tot de opgejaagden door de Duitschers.

Zoo is het dus ook voor ons geen onverdeelde vreugde. Of eigenlijk toch? Want dit weten wij, zij die vielen of vluchten moesten, zij deden hun werk in het volle besef van de mogelijke consequenties. Het zou strijden met de hen bezielende liefde voor het vaderland, wanneer wij nu treurden. Zoo is onze vreugde toch onverdeeld, zij het ook van een gewijder en verhevener karakter, en dieper dan hij anders geweest zou zijn.

IS UW E-MAILADRES AL BIJ ONS BEKEND?

Als uw e-mailadres niet bekend is bij de ledenadministratie, mist u onze maandelijkse, kosteloze nieuwsbrief met aankondigingen over exposities en lezingen, en met informatie over andere interessante ontwikkelingen in en rond Baarn. Stuur dus uw e-mailadres door naar ledenadministratie@historischekringbaerne.nl (leden) of, als u geen lid van de HKB bent, naar info@historischekringbaerne.nl. Dan bent u verzekerd van het ontvangen van het laatste nieuws. Op onze website (www.historischekringbaerne.nl) kunt u eerder verschenen versies van de nieuwsbrief lezen. Wij garanderen u dat uw e-mailadres uitsluitend gebruikt zal worden voor het toesturen van informatie van de HKB en niet ter beschikking gesteld zal worden aan derden. Wij danken u voor de te nemen moeite.

GIFTEN VIERDE KWARTAAL 2013

*Een kleine selectie van de artikelen die de Oudheidkamer heeft ontvangen in het laatste kwartaal van 2013, gepositioneerd op de voormalige vlag van de Baarnse politie. Op de achtergrond het schilderij van de Pekingkom in het voormalige Pekingbosch en voorraadbus met afbeelding van 3 koninklijke paleizen, waaronder Paleis Soestdijk
Op het logo: slot van de fouilleringskamer cellengang van het oude politiebureau; naambord van B.E. Koenderink, notaris, Koningsweg 3 te Baarn; foto van Roald Dahl + echtgenote, in het midden Wim Hazeu, bij uitgeverij Fontein, Prinses Marielaan 8, Baarn; schild met opdruk: gemeentepolitie Baarn Vigilat ut Quiescant, opgeheven 01-04-1983; zilveren theelepeltjes met afbeeldingen van het Koninklijk Huis en een zilveren briefopener met afbeelding Soestdijk.*

HISTORIE. . . NOSTALGIE . . . REALITEIT. . . REÛNIE

In 1993 (dit jaar 20 jaar geleden) werd landelijk, maar ook plaatselijk de Gemeentepolitie opgeheven, voor het Korps Rijkspolitie gold hetzelfde. De Nederlandse politie functioneerde voortaan via 26 regionale organisaties. Het korps Baarn kwam onder de vlag van de Regio Politie Utrecht, samen met Soest, Bunschoten en Eemnes werd het onderdeel van District Eemland Noord.

door: Simon Verkade

Bij die opheffing heeft een oudgediende, Jan Adelerhof, zoals het een goed rechner betaamt, de vlag van de gemeentepolitie Baarn veilig gesteld. Enkele maanden eerder was deze vlag al verhuisd van ons oude en vertrouwde politiebureau aan de Stationsweg 22b naar de nieuwbouw aan de Eemnesserweg 52 in Baarn. Deze vlag met de mooie wapenspreuk 'Vigilat Ut Quiescant' (wij waken opdat zij rusten) had Jan nog steeds in zijn bezit. Behoorlijk verpakt, gewaarmerkt en verzegeld. Maar om te voorkomen dat deze vlag in de toekomst mogelijk ongewild een keer een heel andere bestemming zou krijgen is er gekeken naar een goede oplossing. En die hebben wij gevonden.

Op dinsdag 12 november jl. werd de vlag overhandigd aan de heer A. Mascini, voorzitter van de Historische Kring Baerne. Onder toezien oog van een aantal (oud) collega's, enkele medewerkers van de HKB, en de lokale en regionale pers. Met toestemming van de wijkchef mocht de oude vlag nog één keer in top voor het bureau aan de Eemnesserweg. Het motregende wat en er was weinig wind, helaas te weinig om de vlag fier te laten wapperen. De digitale camera's deden hun werk. Na het strijken van de vlag

André Mascini ontvangt de vlag van Jan Adelerhof (foto: Ria v.d. Gun)

werd deze netjes opgevouwen en door Jan met enige passende woorden overhandigd aan de heer Mascini. Vervolgens werd er ook een slot van de celdeur van het oude politiebureau, alsmede enkele oude foto's geschonken. Na deze handelingen kreeg de huidige politievlag met het motto ' Waakzaam en dienstbaar' weer een plaatsje in de top van de mast. Alles krijgt een mooie plaats in de Oudheidkamer. Onder het genot van een kopje koffie werden nog veel oude en nieuwe herinneringen opgehaald. Niet van 'vroeger was het b....', maar het gaat tegenwoordig wel anders.

EXPOSITIE: 'BRAND! -

'HISTORISCHE' BRANDEN IN BAARN IN BEELD'

In deze tentoonstelling proberen wij u iets meer te vertellen over allerlei branden die ons dorp teisterden vanaf het jaar 1481 tot heden. Nu is er natuurlijk over de vroegste branden van voor 1900 weinig tot niets bekend, maar twee branden kunnen wij wel uit die periode belichten. Twee branden die veel indruk maakten. Met name de brand van kerst 1481 heeft veel invloed gehad op de latere ontwikkeling van Baarn. Een veelbelovende stad met groeipotentieel werd tot een klein agrarisch dorpje zonder enige betekenis. Pas veel later zou Baarn weer uitgroeien tot een plaats die er mag zijn. De tweede brand van voor 1900 was de brand bij Kuijer aan de Eem. Het hele dorp liep uit.

Naast enkele voor iedereen bekende branden, zoals de grote brand bij Nijhof en laatst bij Hartog, tonen we ook knipsels over allang vergeten kleine branden. Naast de schriftelijke informatie treft u een keur van materialen en gebruiksvoorwerpen aan die ons tijdelijk ter beschikking zijn gesteld door de vereniging 'Grijs Vuur'. Deze vereniging van oud-korpsleden van de Baarnse brandweer stelt zich ten doel het culturele erfgoed van de Brandweer Baarn veilig te stellen.

Wij verwelkomen u graag op onze tentoonstelling in de Oudheidkamer van de Historische Kring Baerne, gevestigd in de kelder onder de bibliotheek, Hoofdstraat 1a. Onze openingstijden zijn woensdag 14.00-16.00 uur en zaterdag 11.00-13.00 uur. De expositie is te zien van zaterdag 1 maart tot en met eind juni 2014. Voor meer info zie onze website www.historischekringbaerne.nl

Prins Hendriklaan 14, Het Falckhuis, 8 maart 1988.

Brand!

"historische" branden in Baarn in beeld

***kom kijken in de Oudheidkamer van
de Historische Kring Baerne tot medio
juni 2014***

***Hoofdstraat 1a
open: woensdag 14-16 uur
zaterdag 11-13 uur***

Eemnesserweg 12, postbus 97, 3740 AB Baarn
Telefoon: (035) 541 33 21, telefax (035) 541 81 53
E-mail: info@debaarnsenotarissen.nl

ingepast

Communicatie

- Helpt opdrachtgevers professioneel en positief in de publiciteit te komen
- Ondersteunt organisaties in het verbeteren van de samenwerking
- Versterkt het contact tussen bewonersgroepen en instanties

Inge Pastoor
communicatieadviseur en projectleider

- www.ingepast.nl
- mail@ingepast.nl
- 06 - 55 70 25 91
- Twitter @IngePastoor

Uw oude of nieuwe huis meesterlijk geschilderd?

SCHILDERSBEDRIJF

u.d. Horst

CANTONLAAN 1 - 3742 CH BAARN
TEL. (035) 542 28 93 - FAX (035) 543 02 58

Voor Baarn en omstreken van oudsher bekend

Welkom bij Eethuys-Cafe "De Generaal"

Eethuys-Cafe "De Generaal" is gesitueerd in het stijlvolle monumentale pand uit 1870 dat in haar oorspronkelijke functie jarenlang dienst heeft gedaan als station Baarn, inclusief wachtkamer voor de Koninklijke familie. Het restaurant grenst aan het populaire wandel- en fietsgebied het Baarnsche Bos en is gemakkelijk bereikbaar met de trein of de auto (parkeren gratis).

Dagelijks geopend

Eethuys-Cafe "De Generaal" is dagelijks geopend vanaf 10:00 uur. De keuken is vanaf 12:00 uur geopend, waarna het ook mogelijk is om uit de zeer gevarieerde menukaart te bestellen.

Groot terras

Het restaurant beschikt over twee ruime zalen en een groot terras. In de zomer is het mogelijk, zolang het weer het toelaat, om buiten te dineren. Reserveren is niet noodzakelijk maar wordt echter wel aangeraden.

Wij staan u gaarne telefonisch te woord voor verdere vragen of reserveringen Eethuys-Cafe "De Generaal", Lt. Generaal van Heutszlaan 5, 3743 JL Baarn - Tel: (035) 5421784.

APOTHEEK JULIUS

Sinds 1886

M.A. Smulders - de Jong apotheker

UW GENEESMIDDEL ONZE ZORG

Laanstraat 26, 3743 BG Baarn

Telefoon (035) 5412432

Fax (035) 5421021

E-mail apotheekjulius@ezorg.nl

www.apotheekjulius.nl

AL 35 JAAR STERK IN:

- TAPIJT
- LAMINAAT
- GORDIJNEN
- VITRAGE
- RAAMDECORATIE
- MEUBELSTOFFERING
- BEDDEN
- BOXSPRINGS
- DEKBEDDEN EN
KUSSENS
- BEDTEXTIEL

VAKKUNDIG,
ERVARING, SERVICE EN
EEN DESKUNDIG
ADVIES

DE WOON- EN SLAAPSPECIALIST VAN BAARN E.O.

jan buis

NIEUWSTRAAT 24-27, 3743 BK BAARN

WONEN: TEL. 035-5412600

SLAPEN: TEL. 035-5413076

**juwelier
van doorm**

Al vier generaties liefde voor 't vak.

Brinkstraat 14-16 3741 AN Baarn Tel: 035-5413107
info@juweliervandoorm.nl www.juweliervandoorm.nl

VAATWASSER STUK?
Wij repareren alle gerenommeerde merken

**BEL DIRECT
035-694 23 96**

Miele
er is geen betere

AEG

 BOSCH **SIEMENS**

Electro World Van der Meulen
Brinkstraat 28 & 29, Baarn
www.electroworldvandermeulen.nl

BESTE SERVICE

ELECTROWORLD.NL

Electro World is onderdeel van UNITEDRETAIL

IN DE VOETSPOREN VAN AUGUST JANSSEN (DEEL 2 EN SLOT)

In het vorige nummer van de *Baerne* stond het eerste deel van het leven van August Janssen centraal. Onderstaand volgt de schrijver de carrière en de verdere levensloop van deze man die veel invloed heeft gehad op het Baarnse aanzien in de vorige eeuw door onder meer de aanleg van zijn Cantonspark met de Wintertuin, de tuinen van villa *Canton*, en het stichten van de openbare zweminrichting aan de Eem.

door: Marjo Stam

In vaders voetsporen

Behalve dat August Janssen in 1896 met Ella de Ridder trouwt, wordt dat jaar ook zakelijk gezien een belangrijk jaar voor hem: zijn vader introduceert hem in diverse handelsondernemingen in koffie en tabak en hij benoemt zijn zoon tot directeur van de *N.V. Cultuurmaatschappij Soember Bopong* en van de *N.V. Cultuurmaatschappijen Goenoeng Majang, Broembong en Birnie I*. Op 21 april 1898 legt vader P.W. Janssen na een achtentwintigjarig directeurschap zijn ambt bij de *N.V. Deli Maatschappij* neer. H.C. van den Honert, sinds 1875 werkzaam als administrateur bij de Deli Maatschappij en in 1892 naar Nederland teruggekeerd, volgt vader Janssen in 1898 op als directeur van die onderneming. Tot zijn dood in 1903 zal Peter Wilhelm zich vooral toeleggen op liefdadigheidswerk.

August behartigt zijn vaders zaken in de andere cultuurmaatschappijen goed. Ook wordt hij commissaris bij de in 1890 opgerichte *Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij* (in 1907 gefuseerd met *Shell*). De aardolieproductie ontwikkelt

Portret van de mooie Ella door de Hongaarse sociëtschilder P.A. de Lászlò

zich tot een belangrijke sector van de Indische economie en vanaf begin 20e eeuw woedt er een felle strijd tussen de *Koninklijke Shell* en de al in 1870 ontstane Amerikaanse *Standard Oil Company*.

August doet in werk- en daadkracht niet onder voor zijn vader en in 1908 wordt hij directeur van nog een twaalfstal cultuurmaatschappijen waarin hij tevens de belangrijkste aandeelhouder is. Uit de correspondentie met de superintenden-ten blijkt zijn grote interesse in het stichten en het exploiteren van nieuwe cultuurmaatschappijen en in de aan-koop van grote hoeveelheden land.

De aantrekkingskracht van het mo- derne

De Westerse wereld verandert in de 19e eeuw ingrijpend.¹ Van een groten- deels naar binnen gerichte agrarische samenleving transformeert Nederland - en Europa - tot een maatschappij waar natuurwetenschap, techniek en indu- strialisatie een grote vlucht nemen. De opkomst van oceanstomers en mas- satransport in de vorm van spoor- en trambanen, een mondiaal telegraaf- en telefonienet (de eerste telefooncentrale in Amsterdam stamt uit 1881) dragen bij aan een nieuwe ordening van de aarde waarbij Nederland zijn oude han- delsposten in Oost-Indië uitbreidt tot een zeer uitgestrekte kolonie.

August Janssen is overduidelijk een man van deze nieuwe wereld: hij is geïnte- resseerd in nieuwe industrieën, volgt de nieuwe technieken op de voet en zoekt uit in welke ontwikkelingen hij kan investeren. Vooral nieuwe trein- en tramverbindingen, dé technologiehype van de 19e eeuw, trekken zijn aandacht. Als hij interesse toont in deelname in de aanleg van een stoomtramweg van

desa Mandira naar desa Adjoeng op Oost-Java, wordt zijn verzoek tot aanleg van deze verbinding afgewezen door de gouverneur-generaal van Nederlands- Indië. Hij krijgt wel een aanbod voor de aanleg van een tramverbinding op vijf andere trajecten. Verder koopt August participaties in diverse grondstofmaat- schappijen in Nederlands-Indië, neemt deel in de *Eerste Sisal Cultuurmaatschappij* op Curaçao, en koopt aandelen in de *Nederlandse Steenkoolmijn Emma* en in de voor de productie van kunstmest in 1907 opgerichte *Amsterdamsche Superfosfaatfabriek NV*.

Baarnse jaren

Na het overlijden van zijn vader op 4 november 1903, erft August villa *Canton* en als hij niet op reis is of niet in Amsterdam verblijft, woont hij in ieder geval tijdens de zomermaanden met zijn gezin in Baarn. Ook zijn moeder verhuist 's zo- mers nog jaarlijks met een groot deel van haar personeel naar haar zomerhuis *Minareta*. Grootmama Folmina is dol op al haar kleinkinderen, en stelt haar huis voor de hele familie open. Vooral de nogal verwilderde tuin - een lap grond van 1 à 1,5 ha met o.a. een door een stenen muur omheinde moestuin - en de kegel-, croquet- en tennisbanen zijn in trek bij het nageslacht.

Als freule A. Faas Elias overleden is, koopt August van haar erven een 3,5 ha groot perceel van het voormalige landgoed *Schoonoord* ten oosten van villa *Canton*. Vanaf 1905 laat hij door zijn tuinbaas J. Goossen het Cantonspark ontwerpen

en aanleggen. Door zijn reizen naar Nederlands-Indië heeft hij een grote belangstelling en liefde ontwikkeld voor tropische planten en bomen, vooral voor orchideeën. Via tuinbaas Goossen doet August mee aan plantententoonstellingen, en op een ervan verdient hij een eervolle vermelding voor de orchideeën *Utricularia montana* en *Chysis Aurea*. In de loop der jaren groeit de overtuin uit tot een waar luthof met sier- en moestuinen, plantenkassen, een pinetum en een boomgaard. August brengt in die jaren met zijn tuinbaas Goossen een bezoek aan de palmenkas te Frankfurt en laat een vergelijkbare kas bouwen: de Wintertuin met orchideeënkas, in 1914 ontworpen en gebouwd door de firma G. Koelewijn, kassenbouwers uit Baarn. De tropische kas is het *pièce de resistance* van het park, er groeien bananenbomen tot aan de nok en er loopt zelfs een beekje doorheen. Ook vliegen er tropische vogels rond en er schijnen zelfs apen rondgeslingerd te hebben.² De overtuin zelf is 'ruitvormig' met tennisbanen en een tennishuisje, en in het park een colonnade, waterval, tuinvazen en fontein. Deze follies, afkomstig van landgoed *Oud Roosenburg* in de Watergraafsmeer, koopt August Janssen op een veiling. Vanaf de colonnade is er een onbelemmerd uitzicht over de Eem, de polders en de Zuiderzee. De begroeiing is nog laag en op het landhuis *Schoonoord* na, is er nog geen andere bebouwing aanwezig. Mogelijk heeft August vanwege zijn huwelijk al plannen om op de plek van het oude Canton

Het gezin Janssen voor hun nieuwe woning, met v.l.n.r.: August, Wiesje, Amélie, Ella en Peter

een nieuw huis te bouwen.³ Maar pas in 1910 breekt hij de Chinese villa af voor de bouw van een nieuwe villa die wordt voorzien van alle moderne 'snufjes'. August besteedt veel tijd en energie aan het nieuwe onderkomen en aan het vervolmaken van het Cantonspark. Zijn jongste dochter Amélie, dan 6 jaar oud, metselt op 5 april 1911 een loden buis met daarin een oorkonde in de buitenmuur. Wanneer de familie in dat jaar onder meer vanwege de bouwwerkzaamheden in Baarn aan de Amstel 216 in Amsterdam woont, ontvangt August een brief van een Duitse relatie waarin

aan het Cantonspark wordt gerefereerd: *'aber die Blumen Hausern werden Ihnen oft fehlen'*, en een andere brief spreekt over het *'tadellos angelegte Cantons Park'* en *'du wirst dir ein schönes Palais dort einrichten.'* ⁴

August laat ook onderkomens voor zijn personeel bouwen, zoals het grote bijgebouw op de hoek Javalaan/Javastraat, dat dienstdoet als dienstwoning voor de koetsier en chauffeur, en als koetshuis en 'automobilbergplaats'. In het park krijgt ook tuinbaas Goossen een eigen woning. Bovendien koopt August villa *Peking* van toenmalig eigenaar G.H. van Senden. Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog zal August Janssen villa *Peking* ter beschikking stellen van het Rode Kruis, om er eventueel een lazaret in te vestigen. ⁵ August is nog niet verzaagd en koopt nog meer op de Baarnse onroerend goedmarkt: hij wordt de eigenaar van villa *Java* met koetsierswoning *Madoera* en van nog een aantal kleinere woningen die hij vervolgens verhuurt. Makelaar en bouwkundige Th.P. Vethake int voor hem de huur. Zijn bezit in Baarn strekt zich uit van de Brink tot aan de Eem.

Liefdadigheid

Ondanks zijn drukke zakelijke besloomingen in Amsterdam, raakt August meer en meer betrokken bij de Baarnse samenleving. Zo verstrekt hij het garanti kapitaal voor een in november 1910 in Baarn gehouden concours hip-pique en ontvangt hij allerlei verzoeken

Oudste dochter Wiesje verricht de opening van het nieuwe zwembad aan de Eem

voor deelname in verschillende NV's, waaronder een verzoek van de heer Veerman, eigenaar van hotel Velaars. ⁶ Daarnaast biedt August ook ondersteuning aan mensen die het moeilijk hebben. Hortulanus J. Goossen treedt daarbij op als bemiddelaar, zoals blijkt uit deze brief van de tuinbaas: *Zo-even was ik bij de familie Jan Bree alhier, en vernam daar het een en ander omtrent hun positie. De man is behanger en zonder werk; er zaten zes kleintjes om de tafel waarvan de jongste een half jaar en de oudste omstreeks zeven was, terwijl de twee oudsten voor hun moeder een boodschap deden. Het leek mij arm doch fatsoenlijk en liet er*

ook uit uw naam fl. 2,50 met de belofte nog verder voor hen te spreken.⁷

Liefdadigheid zit in de familie en vader Peter Wilhelm gaat daarin het verst.⁸ En hoewel het voor de hand ligt te veronderstellen dat vader Peter Wilhelm door zijn goede werken zijn geweten wil zuiveren vanwege de in Nederlands-Indië begane misstanden, is het maar de vraag of hij zich daaraan persoonlijk schuldig acht. Eerder komt de drang tot liefdadigheid voort uit de cultuur in de negentiende en begin 20e eeuw waar 'weldoen' een belangrijk deel uitmaakt van het dagelijks leven van de gegoede burgerij. Goed doen en het ijveren voor menselijke vooruitgang wordt in die tijd niet beschouwd als een opgedrongen plicht: men kijkt om zich heen, voelt zich schuldig over de waargenomen ellende en draagt bij aan de bestrijding ervan.⁹ Hoewel August misschien minder weldaden verricht¹⁰ dan zijn vader en zijn broer, betekent hij veel voor de Baarnse gemeenschap. Baarnse verenigingen, zoals de *Vereniging Centrale Armeenzorg*, de *Vereniging Ziekenverzorging* en de *Vereniging ter Bestrijding van TBC*, doen nooit tevergeefs een beroep op hem. Ter ere van zoon Peters veertiende verjaardag organiseert hij een kinderfeest in het Cantonspark voor een groot aantal Baarnse kinderen.¹¹ Als in 1916 het oude zwembad tengevolge van de watersnood wegspoelt, laat hij op zijn kosten aan de Eem de *Nieuwe Baarnsche Zweminrichting*, een volksbadhuis (met een bassin van 25 x 17 m en 24 kleedka-

mertjes, waar gratis gezwommen mocht worden) én een botenhuis bouwen. Zijn voortijdige dood in 1918 is wellicht de reden dat hij niet aan grotere liefdadigheidsprojecten is toegekomen.

Gezinsleven

Over het gezinsleven is helaas weinig terug te vinden. Vader August werkt keihard, terwijl moeder Ella, volgens de overlevering, vooral geïnteresseerd is in het mondaine leven. Ze is dol op feesten en partijen en kijkt daarbij ook naar andere mannen.¹² Of August zijn vertier ook buiten de deur zoekt, is niet bekend, maar zeker niet uit te sluiten. De opvoeding van de kinderen wordt voor een groot deel overgelaten aan een *nanny*. Zoon Peter volgt in Laren (NH) onderwijs bij de *Gooische Schoolvereniging* en woont daar in huis bij ene familie Jatski. August is niet tevreden over hoe de school de 12-jarige Peter (Bubi) aanpakt en toont zich een bezorgde vader als hij schrijft: *Ik weet wel dat Peter niet vlug werkt en gauw afgeleid is, maar dat hij tot half tien zou moeten werken en 's morgens om half zeven weer, is dwaasheid. (...) Er moet ook nog tijd voor ontspanning zijn.*¹³

In dezelfde brief noemt vader August zijn zoon 'indolent', en hij beseft dat Peter 'zichzelf dom voelt'. Hij acht het - om redenen die hij niet noemt - niet wenselijk dat Peter op zondag naar huis gaat. Om Peters slechte lichamelijke houding te verbeteren, dringt hij aan op extra gymnastieklessen of sessies bij een heilgymnast.¹⁴

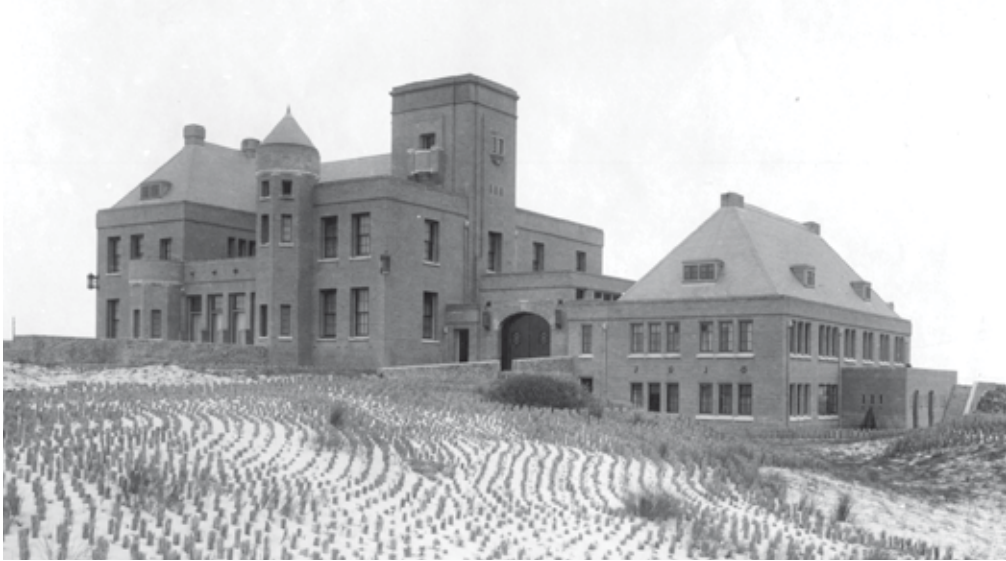
Dat Augusts werkzaamheden maatschappelijk gewaardeerd worden, blijkt wanneer hij op 28 augustus 1913 benoemd wordt tot ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw. De daarbij behorende acte is ondertekend door koningin Wilhelmina, de minister van koloniën De Waal Malefijt, en de directeur van het kabinet der koningin, J.A. De Vos van Steenwijk. Naar aanleiding van deze benoeming ontvangt August vele schriftelijke gelukwensen, ook vanuit Medan op Deli, waaronder visitekaartjes en telegrammen, zowel gestuurd naar villa *Canton*, en naar zijn kantoor op Keizersgracht 690, als naar zijn Amsterdamse woonhuis aan de Amstel, en zelfs naar het *Palacehotel* in Noordwijk aan Zee.

Als August er de tijd voor kan vinden, jaagt hij graag, o.a. rond Nederhorst den Berg. Zijn jachtopziener, de heer G. Rigter, overlegt in brieven met hem over de aankoop van bos en weilanden aldaar en over een oude jachthond. Ook autorijden is één van Augusts hobby's. Hij bezit een Rolls Royce en een Packard die zo ongeveer 1:1 loopt. In 1915 correspondeert hij met de Rolls Roycefabriek in Engeland over de levering van onderdelen, waaronder Dunlop banden en schokbrekers. De fabriek laat hem weten dat zij vanwege de Eerste Wereldoorlog voor de levering van onderdelen afhankelijk is van het War Trade Department. Dat weerhoudt August er niet van om alvast nog een Rolls Royce te bestellen, af te leveren na het einde van de oorlog. Maar zijn grootste liefhebberij is waar-

schijnlijk toch het verzamelen van kunst. Veel van zijn schilderijen koopt hij via de firma *Muller & Co* en zijn collectie moet indrukwekkend zijn geweest. Hij verzamelt vooral werken van zeventiende-eeuwse Hollandse en Vlaamse meesters, waaronder schilderijen van Rembrandt, Ruysdael, Van Goyen, Frans Hals, Albert Cuyp en Van Dijck. De schilderijen hangen vier rijen hoog boven elkaar in zijn grote huis aan de Amsterdamse Binnen-Amstel. 's Winters komen daar vaak beroemde gasten souperen, zoals Willem Mengelberg en Richard Strauss. Zijn jongste dochter Amélie herinnert zich de collectie nog goed: *Wat er in ons huis was, was alleen maar mooi. Mijn vaders lievelingsschilderij was Lucretia van Rembrandt. Ik mocht het iedere dag belichten. Ik zie nog zo voor me hoe Lucretia met een dolk in haar hand staat.*¹⁵

Onttaking

Hoe August Janssen in het neutrale Nederland de Eerste Wereldoorlog doorbrengt blijft een vraag. Krijgt hij vanwege zijn Duitse wortels te maken met onaangename situaties? Dat is niet echt waarschijnlijk. Nederland is immers neutraal en via het koningshuis zijn de banden met Duitsland nauw. En August is al te veel geassimileerd en opgenomen in de Nederlandse samenleving met connecties tot in de Haagse politiek (oud-minister J.T. Cremer is inmiddels president-commissaris van de *Deli Maatschappij*). Bovendien is hij oranjegezind. Ongetwijfeld continueert hij zijn dagelijkse bestaan op de oude

Het zojuist voltooide landhuis Russenduin

voet. In 1916 begint hij zelfs met een nieuw, groots project: de bouw van villa *Russenduin* in Bergen aan Zee, waartoe hij opdracht geeft aan het architectenbureau van de gebroeders Van Gendt. Dit landhuis houdt het midden tussen een kasteel en een gesloten hoeve. Het heeft twee torens: een forse, vierkante, stompe toren en een meerzijdige hoek-toren met conische spits. Het torenkamer-tje was destijds bedoeld voor 'meij. Janssen', de jeugdige Amélie aan wie August de villa opdraagt ¹⁶. Ondanks de Eerste Wereldoorlog en de bijkomende aanvoerproblemen wordt het zomer-verblijf opgeleverd vol marmer en teak-hout, met een schitterende lichtgroene tegelpartij en muurschilderingen van dieren.

Wat drijft hem om opnieuw, nu vlak aan zee, zo'n enorm luxe zomerverblijf vol allure te bouwen? Wil hij pronken met zijn geld? Beschouwt hij het als een interessante investering in Bergen aan Zee, de badplaats in opkomst? ¹⁷ Voorvoelt hij dat zijn gezondheid hem in de steek aan het laten is, en verwacht hij een gunstig effect van de gezonde zeelucht of komt hij tegemoet aan de grillige wensen van zijn vrouw Ella? Bouwt hij voor haar een zomerhuis, dicht bij haar minnaar, de fabrikant A.C.J. Begeer van de zilverfabriek *Kempen & Begeer* te Voorschoten, zodat ze naar believen feesten kan geven? ¹⁸ Het huwelijk tussen August en Ella is immers passé of zoals Amélie het jaren later verwoordt: *Hun huwelijk was niks, er was een nanny*

die voor mij zorgde, ik heb een vreselijke jeugd gehad. August is in deze periode al ziek. Hij overlijdt op *Russenduin* in het vroege voorjaar van 1918, op 10 april, een vrij zonnige zaterdag, drie weken nadat het landhuis is opgeleverd.

De Eerste Wereldoorlog woedt nog in alle hevigheid en de Duitsers zijn zojuist gestart met hun tweede voorjaarsoffensief waarmee ze een doorbraak naar de Kanaalkust hopen te forceren.

Drie dagen na Augusts dood vindt zijn crematie plaats op Westerveld bij Driehuis, het eerste crematorium van Nederland (bouwjaar 1913). Oud-minister J.T. Cremer als president-com-

Portret uit 1916 van Adolf Pirsch: jongste dochter Amélie Janssen met haar geliefde vader

missaris van de *Deli Maatschappij*, dr. H.L. Oort, remonstrants predikant te Utrecht, en mr. W. Jonker, procuratiehouder van het kantoor, voeren het woord. Volgens Van Oort was August Janssen *iemand van wie groote bekoring uitging, een fijn man, een man die niet kwetsen kon. [...] Hij was een man van karakter, van onkreukbare eerlijkheid en van fijnheid.* ¹⁹ Natuurlijk wordt er over de doden niets dan goeds gesproken, maar uit de krantenberichten die na Augusts overlijden verschijnen, komt een beeld naar voren van een beminnelijk en sociaal voelend mens en ook dochter Amélie praat, als ze terugkijkt op haar jeugd, met liefde over haar 'pappie'.

Ella hertrouwt binnen no-time met haar minnaar Begeer. Amélie, die bijna 14 jaar is als haar vader overlijdt, voelt zich hopeloos verlaten: *Mama heeft mijn gouvernante, die voor mij eigenlijk mijn mamme was, direct weggestuurd en mij wilde ze ook zo snel mogelijk het huis uit hebben.* Amélie wordt naar Brussel gezonden om daar aan een *finishing school*, een pensionaat voor meisjes uit gegoede kringen, haar entree in het leven voor te bereiden. Haar broer Peter, die ook na zijn schooltijd nog in Laren woont, blijft daar voorlopig wonen, terwijl haar zus Elisabeth (Wiesje) in het jaar van Augusts overlijden met een Hongaars diplomaat trouwt en naar Boedapest verhuist. Terwijl Europa in 1918 verscheurd is en in puin ligt, valt ook het gezin van August Janssen uiteen. Ook de vele bezittingen, die Ella zo snel mogelijk probeert

te verkopen, raken verstrooid. *Canton* komt in het bezit van de Belastingdienst die het in 1920 zal doorverkopen aan het verzekeringsbedrijf *Conservatrix*, terwijl het Cantonspark door Augusts zuster Caroline geschonken wordt aan de Nederlandse staat en door de Universiteit Utrecht als botanische tuin in gebruik wordt genomen. Ook de inboedel van de huizen, inclusief de schilderijcollectie, komt onder de hamer. Een negentigtal werken van Nederlands meest beroemde meesters komt in handen van de firma *Goudstikker*, die de collectie van december 1919 tot 4 januari 1920 tentoonstelt in de *Maatschappij voor Beeldende Kunsten* aan de Herengracht in Amsterdam ²⁰. De firma brengt diverse schilderijen ook op andere tentoonstellingen in, ongetwijfeld om kopers te interesseren. Wat er verder met de collectie is gebeurd, kon in het bestek van dit artikel niet achterhaald worden. Dat ze ook uit elkaar valt en voor een deel uit Nederland verdwijnt, is zeker.

Dit verhaal had niet tot stand kunnen komen zonder de bereidheid van de heer Frithiof Rehbock, kleinzoon van Caroline Janssen (zuster van August). Hij gaf materiaal uit het familiearchief ter inzage, stelde foto's daaruit beschikbaar en een audio-opname uit 1995 met zijn tante Amélie Janssen (dochter van August). Bovendien verstreekte hij tijdens een interview enthousiast en bereidwillig persoonlijke informatie.

Bronnen

Algemeen Handelsblad, d.d.14-04-1918 en 3-07-1919

www.antiqubook.nl

www.angerenstein-arnhem.nl

Archief Historische Kring Baerne

Breman, J.: 'Het beest aan banden? De koloniale geest aan het begin van de twintigste eeuw' in *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 144 no. 1, Leiden, 19-43 (1988)

Doel, H.W. van den: *Het rijk van Insulinde*.

Opkomst en ondergang van een Nederlandse kolonie, Amsterdam (1996).

www.gahetna.nl

Kruidenier, J.: 'De filantroop van Villa Canton' uit de serie 'Rondje Baarn' in de *Baarnsche Courant* (1999)

Mathijsen, Marita: *De gemaskerde eeuw*, Amsterdam (2002)

Nationaal Archief (NA), archief van de NV Cultuurmaatschappij tot exploitatie der Verenigde Majanglanden, toegang 2.20.07

Nutbey, Hanneke: *Jeugdherinneringen van Emma Muller-Rehbock (1894-1984)*, memoires t.b.v. eigen familie (1980), pdf-uitgave beschikbaar gesteld door de heer F. Rehbock

www.pwjanssen.webs.com: uitgebreide website ter nagedachtenis aan P.W. Janssen, opgezet door historicus en journalist Paul Holthuis Spits, Jet/Geschiedenis Consultants bv: *Sporen van P.W. Janssen - Ondernemer en filantroop*, Amsterdam (2009)

Woud, A. van der: *Een nieuwe wereld. Het ontstaan van het moderne Nederland*, Amsterdam (2006)

Noten

- 1 Auke van der Woud heeft dit verandingsproces in zijn boek *Een nieuwe wereld – Het ontstaan van het moderne Nederland* overtuigend beschreven.
- 2 J. Kruidenier, in de *Baarnsche Courant*
- 3 www.antiqubook.nl: 'In een der huwelijksbijdragen is al sprake van een huis in aanbouw in Baarn'
- 4 Nationaal Archief, NA 2.20.07
- 5 J. Kruidenier, in de *Baarnsche Courant*
- 6 Nationaal Archief, NA 2.20.07, brief d.d. december 1900
- 7 Nationaal Archief, NA 2.20.07, nr. 79, brief d.d. 27-12-1910 van J. Goossen
- 8 Zie: *Sporen van P.W. Janssen, ondernemer en filantroop*
- 9 *De gemaskerde eeuw*, p. 229 e.v.
- 10 Vader Peter Wilhelm en broer Christian Wilhelm besteedden een groot deel van hun geld aan goede doelen. In 1903 werd daarvoor o.a. de nog steeds bestaande P.W. Janssens Friessche Stichting opgericht.
- 11 Op een foto in het archief HKB is te zien dat de kinderen een wedstrijd zaklopen houden. August staat midden tussen hen in.
- 12 Interview van schrijver met de heer F. Rehbock, d.d. 6-8-2013
- 13 Nationaal Archief, NA 2.20.07, nr. 79 brief d.d. 1-2-1911
- 14 Heilgymnastiek of 'medische gymnastiek' werd rond 1840 in Nederland geïntroduceerd en was gericht op mensen met bepaalde orthopedische aandoeningen. Met name de Zweedse en Duitse medische gymnastiek golden als voorbeeld voor de ontwikkeling van deze discipline in Nederland.
- 15 Geluidsopname van de dan 91-jarige Amélie Janssen door de heer F. Rehbock, 1995. Het schilderij *Lucretia* van Rembrandt hangt nu in de *National Art Gallery* in Washington.
- 16 Net als in villa Canton wordt ook in villa Russenduin door Amélie een koker met oorkonde ingemetseld.
- 17 Hij nam in 1909 ook deel in de financiering van Hotel Nassau-Bergen.
- 18 Zoals de heer F. Rehbock in een gesprek met ondergetekende vertelde: 'August heeft het huis voor haar gebouwd.'
- 19 Geciteerd in het *Algemeen Handelsblad*, 14-4-1918.
- 20 *Algemeen Handelsblad*, 3-7-1919.

SCHRIJFTALENT GEZOCHT!

De redactie van dit blad kan altijd versterking, incidenteel of permanent, gebruiken in de vorm van enkele redacteuren en/of gastauteurs. Vindt u het leuk om te snuffelen in de geschiedenis van Baarn en Lage Vuursche en te schrijven over een onderwerp dat u fascineert? Of kent u iemand die daarvoor interesse heeft? Laat het ons weten via redactie@historischekringbaerne.nl.

COLOFON

Baerne is een kwartaaluitgave van de Historische Kring Baerne.

Vormgeving en druk:

Drukkerij BakkerBaarn.

Opplage: 850 ex.

Redactie Baerne

Henriëtte Beuk

Marjo Stam

E redactie@historischekringbaerne.nl

Postadres

Historische Kring Baerne

Postbus 326 - 3740 AH BAARN

T (035) 54 303 77

E info@historischekringbaerne.nl

I historischekringbaerne.nl

Bezoekadres

Oudheidkamer HKB

Hoofdstraat 1a - 3741 AC BAARN

Ingang via de bibliotheek, in het souterrain, door de jeugdbibliotheek. Er is een lift aanwezig.

Openingstijden

Wo. 14-16 uur en za. 11-13 uur.

Op afspraak andere bezoektijd mogelijk. Bel voor nadere informatie naar (035) 54 303 77 tijdens openingstijden of mail naar info@historischekringbaerne.nl.

Ledenadministratie

Dhr. H.J. Kroon

T (035) 54 130 01

E ledenadministratie@historischekringbaerne.nl

historischekringbaerne.nl

Contributie

Per jaar en per adres € 16.

ING bankrekening 41.92.133.

Extra bijdrages zijn welkom.

U ontvangt het kwartaalblad *Baerne* en heeft gratis toegang tot onze lezingen.

Historische Kring Baerne is aangemerkt als ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Giften aan een ANBI kunt u van de inkomsten- of vennootschapsbelasting aftrekken. Een erkende ANBI hoeft geen successie- of schenkingsrechten te betalen over legaten en schenkingen. Het bedrag dat u schenkt komt dus volledig ten goede aan de HKB.

Verzendkosten Baerne

Buiten Baarn, binnen Nederland:

€ 8 per jaar. Gelieve contributie plus verzendkosten in één bedrag over te maken.

Verkoopadressen Baerne (in Baarn)

Los exemplaar € 3,50.

Oudheidkamer HKB,

Hoofdstraat 1a;

Boekhandel den Boer,

Laanstraat 69;

Bruna, Laanstraat 41c.

Ereleden

Mw. J.M. v.d. Brink-van Wijkvliet

Dhr. G. Brouwer

Mw. P.H. Kuijt-Smit

Dhr. H.H.M. van Vugt

Dagelijks bestuur

Dhr. A.F.N. Mascini

Voorzitter

T (035) 54 145 12

E voorzitter@historischekringbaerne.nl

historischekringbaerne.nl

Dhr. J. Guis

Secretaris

T (035) 54 294 01

E secretaris@historischekringbaerne.nl

historischekringbaerne.nl

Dhr. Th. Koot

Penningmeester

T (035) 54 185 27

Algemene bestuursleden

Mw. E.M.M.A. Kuizinga-Claassens

Werkgroep Oudheidkamer

T (035) 54 203 72

Dhr. M.M.D. Karsemeijer

Werkgroep Oude Begraafplaats

T (035) 54 179 22

Dhr. J.W.A.A. van der Laan

Werkgroep Archeologie

T (035) 54 116 56

Mw. H.T.M. Beuk

Redactie *Baerne*

M 06 27 357 807

Mw. W. Hordijk-Valk

T (035) 54 114 22

Mw. Th. Kruidenier-Brands

T (035) 54 178 60

AGENDA 2014

mrt-jun Expositie 'Brand! - 'historische' branden in Baarn' in de Oudheidkamer

20-mrt Algemene Ledenvergadering, aanvang 20:00 uur in het Brandpunt, Oude Utrechtseweg 4a te Baarn

24-apr Lezing, onderwerp volgt, aanvang 20:00 uur in het Brandpunt.

juni Excursie, informatie volgt.

6-sep Cultureel Festival

13-sep Open Monumentendag

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

Is dit genoeg om eerder te stoppen met werken?

Natuurlijk hoopt u dat u straks genoeg pensioen heeft om leuke dingen te doen. Maar wat als dat niet zo is? Gelukkig kan de Rabobank uw huidige en toekomstige

financiële situatie precies voor u uitrekenen. Maak vandaag nog een vrijblijvende afspraak met uw adviseur. Dan zorgen wij ervoor dat uw financiële situatie ook straks goed geregeld is.

*Gratis na een pensioengesprek:
opbergmap voor het overzicht*

Meer informatie op: www.rabobank.nl

Rabobank

BOEKHANDEL DEN BOER

Laanstraat 67-69 - 3743 BC Baarn - Telefoon 035 - 542 68 51
www.denboer.nl

Gespecialiseerd
in literatuur,
kunst- en kinderboeken